

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ ЗВО УКРАЇНИ

Протягом останнього століття людство переживає істотний науковий, інженерно-технічний та технологічний бум, який істотно змінив умови людського життя та діяльності. Глобальна технологізація та комп'ютеризація зробила величезний вплив на суспільне життя, кардинально змінивши підходи до здійснення тієї чи іншої діяльності. Освітній процес також не залишився осторонь. Методи традиційного викладання, де педагог виступає джерелом отримання знань, а студент є реципієнтом, залишилися в минулому. Сьогодні набувають популярності і, щонайважливіше, демонструють позитивні результати, нові методи навчання. Технології дистанційного навчання стали невід'ємними засобами отримання знань сьогодення.

Однією з найновіших розробок у сфері освіти стало змішане навчання, яке має на увазі поєднання традиційних навчальних технологій із сучасними цифровими методами навчання. Слід зазначити, що перші спроби інтегрувати комп'ютерні та інтернет-технології в навчання були зроблені ще в 1990-х роках, коли був розроблений перший дистанційний он-лайн курс EPIC Learning (USA). Щодо терміну «змішане навчання», то він з'явився значно пізніше. Не існує єдиного підходу до визначення поняття «змішане навчання». На думку Норми Фрізена (Norm Friesen) суттю змішаного навчання є поєднання можливостей, що надаються цифровими інтернет-технологіями з традиційними формами роботи в класі під керівництвом педагога [1]. Масачусетський технологічний інститут визначає змішане навчання як структурований підхід до навчання, що залучає один чи більше навчальних методів та форм роботи як в класі, так і позааудиторно [2]. Дональд Кларк (Donald Clark) стверджує, що змішане навчання поєднує два або більше

окремих методи навчання, що можуть утворювати велику кількість різних комбінацій. [3] Пурніма Валіатан (Purnima Valiathan) використовує термін «змішане навчання» для опису рішень, в яких комбінуються різні способи подачі навчального змісту, такі як курси, побудовані на Веб-технологіях, EPSS (Educator Performance and Support System) і методики управління знаннями. Вона також використовує його для опису навчання, що поєднує різні види навчальних заходів, включаючи очне навчання, онлайн електронне навчання і самонавчання на робочому місці. [4]

В сучасних реаліях освітнього процесу ЗВО змішане навчання можна розглядати по-різному. Воно може виступати додатковим елементом навчального процесу, що здійснюється студентами позааудиторно з метою закріплення чи розширення існуючих знань з тієї чи іншої тематики. Типовими прикладами можуть бути дистанційні онлайн курси – MOOCs (Massive Open Online Courses), що розробляються провідними університетами світу та освітніми організаціями Coursera, Udacity, Udemy. Суть таких он-лайн курсів зводиться до того, що студенти обирають тематику, з якою вони хочуть познайомитися ближче, реєструються на курс та проходять навчання під керівництвом наставника, що керує навчальним процесом. Таке навчання може виступати доповненням до навчання в університеті, дозволяючи диверсифікувати навчання, дати можливість студентам отримати додаткові знання з того чи іншого предмету.

Водночас, змішане навчання може бути і базовим елементом навчального процесу, що здійснюється аудиторно і не лише доповнює роботу педагога, а й дає можливість студентам проявити самостійність в отриманні знань. Можна виокремити багато варіацій імплементації змішаного навчання в навчальний процес, що проводиться викладачами вищих навчальних закладів. На думку автора, досить продуктивною можна назвати технологію «перевернутої класної кімнати». Це така педагогічна модель, в якій типова подача лекцій і організація домашнього завдання міняються місцями. Студентам пропонується в самостійному режимі ознайомитися з теоретичним

матеріалом, що буде розглядатися на занятті. Для цього викладач може в якості навчального матеріалу запропонувати студентам переглянути відео лекцію з даної тематики або дати завдання дослідити ту чи іншу тему в самостійному режимі. Тоді як у класі буде проводитися практичне закріплення отриманої інформації у режимі обговорення, виконання вправ, проектів, проведення дискусій, тощо. Відео лекції часто розглядаються як ключовий компонент у «перевернутому» підході, вони створюються викладачем і розміщуються в Інтернеті. Це дає можливість викладачеві раціонально використати час, зробивши акцент на практичному закріпленні інформації, з якою студенти познайомилися самостійно.

Слід зазначити, що механізм реалізації концепції змішаного навчання як процесу передбачає створення комфортного освітнього інформаційного середовища та організації такої системи комунікації, що надаватиме всю необхідну навчальну інформацію. У розглянутому контексті інформаційне середовище сучасного ЗОВ – це поєднання традиційних та інноваційних форм навчання з постійним нарощуванням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та електронних ресурсів, а також безперервним вдосконаленням методів навчання, професійних знань самих викладачів.

Список використаної літератури

1. N. Friesen. Defining Blended Learning (August 2012). Retrieved from: http://learningspaces.org/papers/Defining_Blended_Learning_NF.pdf
2. J. Pankin, J. Roberts, M. Savio (July 2012). Blended Learning at MIT–. Retrieved from: http://web.mit.edu/training/trainers/resources/blended_learning_at_mit.pdf
3. D. Clark (2003). Blended Learning: An EPIC White Paper. Retrieved from: <http://www.scribd.com/doc/84278560/Clark-D-Blended-Learning>
4. Purnima V. Blended Learning Models // Published: August 2002. P. 1. Retrieved from: <http://www.learningcircuits.org/2002/aug2002/valiathan.html>.